

Bryssel 29.10.2014
COM(2014) 673 final

2014/0312 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON TÄYTÄNTÖÖNPANOPÄÄTÖS

Kroatialle direktiivin 2003/96/EY 19 artiklan mukaisesti annettavasta luvasta soveltaa verovapautta humanitaarisessa miinanraivauksessa käytettävien koneiden dieselöljyyn

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

Energiatuotteiden ja sähkön verotusta säännellään unionissa neuvoston direktiivillä 2003/96/EY¹ (jäljempänä 'energiaverodirektiivi' tai 'direktiivi').

Direktiivin 19 artiklan 1 kohdan ja erityisesti sen 5, 15 ja 17 artiklan säännösten nojalla neuvosto voi yksimielisesti komission ehdotuksesta antaa jäsenvaltiolle luvan ottaa käyttöön verotustasoa koskevia muita vapautuksia tai alennuksia erityisistä politiikkaan liittyvistä syistä.

Tämän ehdotuksen tavoitteena on antaa Kroatialle lupa vapauttaa humanitaarisessa miinanraivauksessa käytettävien erikoiskoneiden dieselöljy verosta. Tämän poikkeuksen tarkoituksena on vähentää miinanraivausta varten rekisteröityneille oikeushenkilöille aiheutuvia kustannuksia, ja nopeuttaa näin näitä toimia ja humanitaarisen miinanraivauksen täytäntöönpanoa Kroatiaassa.

Verovähennyksellä nopeutetaan miinanraivausta, jota toteutetaan seuraavien säännösten mukaisesti: yleissopimus jalkaväkimiinojen käytön, varastoinnin, tuotannon ja siirron kieltämisestä ja niiden hävittämisestä (Ottawan sopimus, 1998), Oslossa vuonna 2008 allekirjoitettu rypäleammuksia koskeva kansainvälinen yleissopimus, jossa kielletään varastoitujen rypäleammusten käyttö, siirto, varastointi ja hävittäminen kahdeksan vuoden kuluessa, sekä Kroatian tasavallan laki humanitaarisesta miinanraivauksesta vuodelta 2005.

Kroatian soveltaman toimenpiteen tavoitteena on kannustaa epäiltyjen miinakenttien nopeampaan raivaamiseen sekä maatalousmaan ja metsien vapauttamiseen uudelleen taloudellista toimintaa varten. Toimenpiteestä odotetaan myös saatavan välittömiä myönteisiä vaikutuksia ihmisten elämälle ja terveydelle miinojen ja räjähtämättömien taisteluvälineiden saastuttamilla alueilla.

Ilman toimenpiteen soveltamista Kroatian alueella toimintaluvan saaneen miinanraivauskaluston käyttäjien on maksettava moottoripolttoaineena käytettävän dieselöljyn kansallinen valmistevero, joka on 2 860 Kroatian kunaa (noin 375,54 euroa)². Verokantaa sovelletaan sekä ammattikäytössä että kiinteästi asennettuihin moottoreihin, raskaaseen konekalustoon ja ajoneuvoihin, jotka on tarkoitettu käytettäväksi muussa kuin tieliikenteessä (energiaverodirektiivin 8 artiklan 2 kohdan b, c ja d alakohta). Määräaikainen verovapautus antaisi käyttäjille mahdollisuuden alentaa miinanraivauksesta aiheutuvia kustannuksia ja lisätä voittoja rajoitetun ajan, mikä kannustaisi työn tehostamiseen toimenpiteen voimassaoloajan. Tämä nopeuttaa miinanraivausta.

Pyyntö ja sen yleinen tausta

Kroatian viranomaiset pyysivät 8. huhtikuuta 2014 päivätyllä kirjeellä direktiivin 2003/96/EY 19 artiklan mukaisesti lupaa soveltaa verovapautta humanitaarisessa miinanraivauksessa käytettävien tiettyjen koneiden dieselöljyyn. Kroatian viranomaiset toimittivat lisätietoja ja selvennyksiä 15. heinäkuuta 2014.

Kroatian viranomaisten tavoite on vapauttaa humanitaarisessa miinanraivauksessa käytettävien erikoiskoneiden dieselöljy verosta. Toimenpide pannaan täytäntöön soveltamalla maksetun valmisteveron palautusjärjestelmää, jotta miinanraivausta jäljellä olevilla

⁽¹⁾ Neuvoston direktiivi 2003/96/EY, annettu 27 päivänä lokakuuta 2003, energiatuotteiden ja sähkön verotusta koskevan yhteisön kehyksen uudistamisesta (EUVL L 283, 31.10.2003, s. 51).

⁽²⁾ Kaikki laskelmat perustuvat 1. lokakuuta 2013 voimassa olleeseen valuuttakurssiin, jonka mukaan 1 euro on 7,6153 Kroatian kunaa. Ks. EUVL C 286, 2.10.2013.

miinoitetuilla alueilla voidaan nopeuttaa. Koneet, joissa käytetään valmisteverosta vapautettua dieselöljyä, luokitellaan niiden käyttötarkoituksen, työstökoneiden ja käyttötavan mukaan.

Kroatian viranomaisten 1. tammikuuta 2014 toimittamien tietojen mukaan miinoitettujen ja pelkästään räjähtämättömien taisteluvälineiden saastuttamien alueiden kokonaislaajuudeksi Kroatiassa arvioidaan 613,6 km². Kroatian arvion mukaan miinoista saastuneiden metsäalueiden käyttämättömästä potentiaalista aiheutuu vuosittain noin 30 miljoonan euron tappiot. Saastuneista maatalousmaista 55 prosenttia on peltoalaa ja loput niittyjä ja laitumia. On arvioitu, että 900 000 ihmistä (noin 20 % väestöstä) asuu edelleen epäilytyen miinakenttien välittömässä läheisyydessä. Vuosina 1991–2013 miinoista saastuneilla alueilla tapahtui 1 353 miinoihin liittyvää vaaratilannetta ja onnettomuutta, jotka vaikuttivat 1 976 ihmiseen ja aiheuttivat 510 ihmisen kuoleman.

Kroatia on hakenut veronalennusta kuudeksi vuodeksi, joka on direktiivin 19 artiklan 2 kohdassa säädetty enimmäisaika.

Soveltamisala

Toimenpiteen edunsaajat ovat oikeushenkilöitä, joille Kroatian miinatoimintakeskus antaa toimintaluvan ja jotka rekisteröidään humanitaarisessa miinanraivauksessa toimiviksi yksiköiksi humanitaarisesta miinanraivauksesta annetun lain³, humanitaarista miinanraivausta koskevien menettelysääntöjen⁴ ja humanitaarisessa miinanraivauksessa käytettävän kaluston teknisen vaatimustenmukaisuuden määrittämistä koskevien sääntöjen⁵ mukaisesti. Edunsaajat suorittavat miinojen ja maa-alueen raivausta miinanraivauskalustolla ja mahdollistavat sen, että pyroteknikot voivat deaktivoida räjähtämättömät miinat. Hyväksyttävät koneet määritellään tyyppin, käyttötarkoituksen ja polttoainekulutuksen mukaan, mikä puolestaan riippuu raivauksen perusteellisuudesta, koneiden nopeudesta, raivaustiheydestä ja siitä, miten ne vaikuttavat tiiviiseen maaperään. Toimenpide myönnetään palauttamalla jo maksettu valmistevero tällaista käyttöä varten maksettujen laskujen perusteella. Tietoihin sisällytetään ostajan tiedot, koneiden sarjanumerot, koneen käyttötunnit sekä ostetun dieselöljyn määrä ja ostopäivä.

Kroatian viranomaisten antamien lukujen mukaan Kroatiassa on 36 rekisteröityä oikeushenkilöä, joilla on 47 humanitaariseen miinanraivaukseen käytettävää konetta. Toimenpidettä ei kuitenkaan ole tarkoitus rajoittaa ainoastaan näihin hyväksytyihin toimijoihin vaan sitä sovelletaan myös kaikkiin uusiin hyväksytyihin toimijoihin ja miinanraivauskalustoon, jota voidaan käyttää tätä tarkoitusta varten tulevaisuudessa. Kroatian miinatoimintakeskus hyväksyy kaikki uudet miinanraivauskoneet, jotka on tarkoitettu käytettäväksi humanitaarisessa miinanraivauksessa, ja pitää niistä kirjaa.

Kroatian viranomaisten mukaan toimenpiteestä saatavan etuuden määrä edunsaajaa kohti riippuu sen alueen koosta, joka raivataan miinanraivauskalustolla, ja siitä dieselöljyn kokonaismäärästä, joka tällaisen alueen miinanraivaukseen käytetään. Kroatian arvion mukaan verovähennyksestä saatava etuuden määrä, joka on laskettu kaikkien miinanraivausta vuonna 2013 harjoittaneiden toimijoiden keskimääräisen polttoainekulutuksen mukaan, on noin 2 907 038 kunaa (noin 381 736,50 euroa), joten konekohtaiseksi keskimääräksi arvioidaan 61 859,15 kunaa tai 8 123,01 euroa vuodessa. Kroatian viranomaiset ennustavat, että arvioituun keskimääräiseen perustuvat vuotuiset budjettimenot nousevat seuraavasti toimenpiteen kuuden soveltamisvuoden aikana: 2 965 179 kunaa (noin 389 371,23 euroa) vuonna 2015, 3 024 482 kunaa (noin 397 158,66 euroa) vuonna 2016, 3 024 482 kunaa (noin

⁽³⁾ Kroatian tasavallan virallisen lehden numerot 153/2005, 63/2007 ja 152/2008.

⁽⁴⁾ Kroatian tasavallan virallisen lehden numerot 53/2007, 111/2007 ja 141/2011.

⁽⁵⁾ Kroatian tasavallan virallisen lehden numerot 53/2007, 39/2011 ja 57/2013.

405 101,83 euroa) vuonna 2017, 3 146 671 kunaa (noin 413 203,87 euroa) vuonna 2018, 3 209 604 kunaa (noin 421 467,94 euroa) vuonna 2019, 3 273 796 kunaa (noin 429 897,30 euroa) vuonna 2020, jolloin kokonaismäärä on 18 704 706 kunaa (noin 2 456 200,83 euroa).

Toimenpiteen toteutus

Toimivaltaiset Kroatian miinatoimintakeskuksen (HCR) yksiköt valvovat toimintaa ja pitävät kirjaa kaluston käytöstä. Tiedot kerätään hankekohtaisesti (raivauspaikkakohtaisesti). Jokaisesta koneesta täytetään erityinen lomake, johon kirjataan käyttöajat, suoritettavat työt ja polttoaineen kulutus kultakin päivältä.

Kun hanke on päättynyt, miinanraivaaja jättää raivauspaikalla käytetyn kaluston osalta valmisteveron palautuslomakkeen, jossa on mukana kunkin koneen käyttöpäiväkirja. Lomakkeet on hyväksyttävä raivauspaikan johtajalla ja hanketta valvova HCR:n viranomainen tarkistaa ne. Tämä vastuuviranomainen on jatkuvasti läsnä raivauspaikalla paikalla tehtäviä tarkastuksia varten.

Valtiovarainministeriön verohallinto, joka yleisesti valvoo valmisteverolainsäädännön täytäntöönpanoa, tarkastaa muiden valvontatehtäviensä ohessa raivauspaikalta saatavien tietojen perusteella raivauskoneissa käytetyt polttoainemäärät järjestelmällisesti. Verovapautus myönnetään palauttamalla jo maksettu valmistevero.

Kroatian viranomaisten näkemykset toimenpiteen vaikutuksesta sisämarkkinoihin

Toimenpide ei suosi tiettyjä yrityksiä toisten kustannuksella, koska sitä sovelletaan kaikkiin yrityksiin, jotka osallistuvat humanitaariseen miinanraivaukseen, joten mikään yksittäinen yritys ei saa taloudellista etua. Kroatia olettaa myös, ettei toimenpide vaikuta EU:n sisäiseen kauppaan, kun otetaan huomioon sen erityisluonne ja se, että tuki on rajoitettu Kroatian tasavallan miinoista saastuneisiin alueisiin.

Voimassa olevat aiemmat säännökset

Energiatuotteiden ja sähkön verotusta koskevan yhteisön kehyksen uudistamisesta 27 päivänä lokakuuta 2003 annettu neuvoston direktiivi 2003/96/EY ja erityisesti sen 8 artiklan 1 kohta ja 2 kohdan c ja d alakohta.

Direktiivin 2003/96/EY 19 artiklan mukaisen toimenpiteen arviointi

Erietyiset politiikkaan liittyvät syyt

Direktiivin 19 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Edellisissä artikloissa, erityisesti 5, 15 ja 17 artiklassa esitettyjen säännösten lisäksi neuvosto voi yksimielisesti komission ehdotuksesta antaa jäsenvaltioille luvan ottaa käyttöön muita vapautuksia tai alennuksia erityisistä politiikkaan liittyvistä syistä.”

Kroatian viranomaisten pyrkimyksenä on tämän verovapautuksen avulla nopeuttaa miinanraivausta alueilla, jotka ovat vielä miinoista saastuneita eri puolilla Kroatiaa. Ilman toimenpidettä humanitaarisessa miinanraivauksessa käyttövoimana käytettävää dieselöljyä verotettaisiin 2 860 kunaa (noin 375,54 euroa) 1 000 litralta. On syytä panna merkille, että Kroatia soveltaa dieselöljyyn samaa verokantaa niin ammatitarkoituksia kuin direktiivin 2003/96/EY 8 artiklan 2 kohdan c ja d alakohdassa säädettyjä tarkoituksia varten. Soveltamalla pyydettyä ajallisesti rajattua verovapautusta kannustetaan humanitaariseen miinanraivaukseen osallistuvia talouden toimijoita saattamaan työnsä päätökseen ennen kuusivuotisen toimenpiteen päättymistä. Näin edistetään jäljellä olevien miinoista saastuneiden alueiden miinanraivauksen nopeuttamista koskevan poliittisen tavoitteen saavuttamista. Kroatiassa ei suunniteltu toimenpidettä lukuun ottamatta ole muita tukia niille

talouden toimijoille, jotka ovat mukana humanitaarisessa miinanraivauksessa miinoista saastuneilla alueilla.

Kroatia on korostanut, että toimenpiteellä olisi myös välittömiä myönteisiä vaikutuksia ihmisten elämälle ja terveydelle miinojen ja räjähtämättömien taisteluvälineiden saastuttamilla alueilla. Edellä esitetyn perusteella komissio toteaa, että Kroatian viranomaisten vuosina 1991–2013 toimittamien tietojen mukaan 1 976 ihmistä on saanut miinoista johtuvia vammoja Kroatiassa, ja näistä on kuollut 510. Komissio toteaa myös, että tulojen menetys, joka seuraa siitä, ettei miinoista saastunutta maatalousmaata voida viljellä, voi olla jopa 50 miljoonaa euroa.

Voidaan päätellä, että halu soveltaa verovapautta dieselöljyyn, jota käytetään tietyissä koneissa humanitaariseen miinanraivaukseen eri puolilla Kroatiaa, perustuu erityisiin toimintapoliittisiin syihin erityisesti sosiaali-, turvallisuus-, terveys- ja aluepolitiikan aloilla.

Johdonmukaisuus suhteessa unionin muuhun politiikkaan ja muihin tavoitteisiin

Pyydetty toimenpide liittyy pääasiassa EU:n terveys-, alue- ja ympäristöpolitiikkaan sikäli, että sen avulla voidaan nopeammin vähentää miinoista saastuneita Kroatian tasavallan alueita, joista aiheutuu uhka ihmisten, kotieläinten ja luonnonvaraisten eläinten elämälle ja terveydelle. On huomattava, että Kroatiassa asuu arvioiden mukaan edelleen 900 000 ihmistä miinoitetuiksi epäiltyjen alueiden läheisyydessä, ja heidän terveytensä ja turvallisuutensa on uhattuna.

Komissio toteaa, että toimenpide koskee ainoastaan dieselöljyä, joita käytetään erikoiskäyttöön hyväksytyissä koneissa, jotka on suunniteltu ja rakennettu miinojen raivaukseen miinoitetuilta alueilta, ja että se on lisäksi rajoitettu Kroatian tasavallan miinoista saastuneisiin alueisiin. On myös syytä mainita, ettei näitä koneita voi käyttää minkäänlaiseen kuljetukseen yleisillä teillä.

Sen vuoksi voidaan todeta, että toimenpide on unionin kansanterveys-, ympäristö-, energia- ja liikennepoliittikan mukainen.

Asianomaiset olosuhteet huomioon ottaen toimenpide näyttää hyväksyttävältä myös sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan ja terveen kilpailun kannalta. Tämä johtuu erityisesti siitä, että toimenpide ei suosi tiettyjä yrityksiä toisten kustannuksella, koska sitä sovelletaan kaikkiin yrityksiin, jotka osallistuvat humanitaariseen miinanraivaukseen Kroatiassa. Toimenpide ei myöskään vaikuta EU:n sisäiseen kauppaan, kun otetaan huomioon sen erityisluonne ja se, että tuki on rajoitettu Kroatian tasavallan miinoista saastuneisiin alueisiin.

Toimenpiteen soveltamisaika

Komissio ehdottaa, että toimenpidettä sovelletaan direktiivissä 2003/96/EY säädetyin enimmäisajan eli kuusi vuotta. Tämä aika näyttää asianmukaiselta, jotta Kroatian viranomaiset pystyvät keräämään tietoja toimenpiteen tulosten arvioimiseksi ja toimenpiteen piiriin kuuluvat talouden toimijat saavat riittävän varmuuden ja riittävästi aikaa miinoista saastuneiden alueiden raivaukseen loppuunsaattamiseksi.

Valtiontukisäännöt

Kroatian viranomaisten on tarkoitus soveltaa verovapautta dieselöljylle, jota käytetään tietyissä humanitaariseen miinanraivaukseen käytettävissä koneissa, palauttamalla peritty valmistevero kokonaisuudessaan. Toimenpide on valtiontukea, ja siitä on ilmoitettava komissiolle SEUT-sopimuksen 108 artiklan 3 kohdan nojalla.

2. INTRESSITAHOJEN KUULEMINEN JA VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Intressitahojen kuuleminen

Tämä ehdotus perustuu Kroatian jättämään hakemukseen ja koskee ainoastaan kyseistä jäsenvaltiota.

Asiantuntijatiedon käyttö

Ulkopuolisia asiantuntijoita ei tarvittu.

Vaikutusten arviointi

Tämä ehdotus koskee luvan antamista yhdelle jäsenvaltiolle sen omasta pyynnöstä.

3. EHDOTUKSEEN LIITTYVÄT OIKEUDELLISET NÄKÖKOHDAT

Toissijaisuusperiaate

SEUT-sopimuksen 113 artiklan soveltamisalaan kuuluva välillinen verotus ei sinänsä kuulu kyseisen perussopimuksen 3 artiklassa tarkoitettuun unionin yksinomaiseen toimivaltaan.

Voimassa olevassa EU:n lainsäädännössä säännellään ja rajoitetaan kuitenkin tiukasti jäsenvaltioiden toimivallan käyttöä tällä alalla. Direktiivin 2003/96/EY 19 artiklan mukaan ainoastaan neuvostolla on valtuudet antaa jäsenvaltiolle lupa ottaa käyttöön muita vapautuksia tai alennuksia kyseisessä säännöksessä tarkoitettulla tavalla. Jäsenvaltiot eivät voi toimia neuvoston sijasta.

Ehdotus on näin ollen toissijaisuusperiaatteen mukainen.

Suhteellisuusperiaate

Ehdotus on suhteellisuusperiaatteen mukainen. Verovapautus ei saa ylittää sitä, mikä on tarpeen kyseessä olevan tavoitteen saavuttamiseksi (ks. edellä olevat huomiot sisämarkkinoista ja terveestä kilpailusta).

Säätelytavan valinta

Ehdotettu säätelytapa: neuvoston päätös.

Direktiivin 2003/96/EY 19 artiklassa säädetään ainoastaan tämäntyyppisestä toimenpiteestä.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Toimenpiteestä ei aiheudu taloudellista tai hallinnollista rasitetta unionille. Näin ollen ehdotuksella ei ole vaikutuksia Euroopan unionin talousarvioon.

Ehdotus

NEUVOSTON TÄYTÄNTÖÖNPANOPÄÄTÖS

Kroatialle direktiivin 2003/96/EY 19 artiklan mukaisesti annettavasta luvasta soveltaa verovapautta humanitaarisessa miinanraivauksessa käytettävien koneiden dieselöljyyn

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon energiatuotteiden ja sähkön verotusta koskevan yhteisön kehyksen uudistamisesta 27 päivänä lokakuuta 2003 annetun neuvoston direktiivin 2003/96/EY¹ ja erityisesti sen 19 artiklan,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Kroatian viranomaiset pyysivät 8 päivänä huhtikuuta 2014 päivätyllä kirjeellä direktiivin 2003/96/EY 19 artiklan mukaisesti lupaa soveltaa verovapautta humanitaarisessa miinanraivauksessa käytettävien tiettyjen koneiden dieselöljyyn.
- (2) Kroatian tavoitteena on verovapautuksella vauhdittaa miinanraivausta jäljellä olevilla miinoista saastuneilla alueilla maan eri puolilla. Toimenpiteellä on näin välittömiä myönteisiä vaikutuksia ihmisten elämään ja terveyteen näillä alueilla.
- (3) Toimenpide koskee ainoastaan hyväksyttyjä erikoiskäyttöön tarkoitettuja koneita, jotka on suunniteltu ja rakennettu erityisesti miinoitettujen alueiden raivaamiseen.
- (4) Toimenpide rajataan miinoista saastuneisiin alueisiin Kroatian alueella.
- (5) Toimenpidettä sovelletaan kaikkiin toimijoihin, jotka osallistuvat humanitaarisen miinanraivauksen Kroatiassa, joten yksikään yksittäinen yritys ei saa taloudellista etua.
- (6) Sen vuoksi toimenpide voidaan hyväksyä sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan kannalta ja ottaen huomioon tarve varmistaa oikeudenmukainen kilpailu, ja se on Euroopan unionin kansanterveys-, ympäristö-, energia- ja liikennepolitiikan mukainen.
- (7) Direktiivin 2003/96/EY 19 artiklan 2 kohdan mukaisesti kunkin kyseisen artiklan nojalla myönnetyn luvan on oltava ajallisesti tarkkaan rajoitettu. Jotta talouden toimijat saavat riittävän varmuuden ja riittävästi aikaa saattaa loppuun miinojen raivaus saastuneilla alueilla, lupa myönnetään kuudeksi vuodeksi.
- (8) Tämä päätös ei vaikuta valtiontukea koskevien unionin sääntöjen soveltamiseen,

⁽¹⁾ EUVL L 283, 31.10.2003, s. 51.

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Annetaan Kroatialle lupa vapauttaa verosta dieselöljy, jota käytetään humanitaariseen miinanraivaukseen erikoistuneissa koneissa sen alueella. Toimenpide koskee ainoastaan hyväksytyjä erikoiskäyttöön tarkoitettuja koneita, jotka on suunniteltu ja rakennettu erityisesti miinoitettujen alueiden raivaamiseen.

2 artikla

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se annetaan tiedoksi. Sen soveltaminen päättyy kuuden vuoden kuluttua tämän jälkeen.

3 artikla

Tämä päätös on osoitettu Kroatian tasavallalle.

Tehty Brysselissä

*Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja*